

MICHAELOVY ZKUŠENOSTI A ZÁŽITKY V DOBĚ, KDY PLNÍ SVÉ KOSMICKÉ POSLÁNÍ

Rudolf Steiner

Postup lidstva od oné etapy vědomí, kdy člověk cítil, že je článkem božského duchového řádu, až k současné etapě, kdy se cítí jako individualita odpoutaná od božského duchového světa, se samostatným používáním myšlenek, můžeme sledovat z hlediska lidstva. To se stalo v předešlé stati.

Je však rovněž možné načrtnout na základě nadsmyslového zření obraz toho, co Michael a jeho družina prožívají v proudu tohoto vývoje, tj. vylíčit týž sled skutečností z hlediska Michaelova. O to se pokusíme tentokrát.

Nadsmyslovému zření se zjevuje nejprve jakási nejstarší doba, ve které se dá vlastně mluvit pouze o tom, co se odehrává mezi božskými duchovými bytostmi. Setkáváme se tu se stále probíhajícím jednáním bohů. Bohové uskutečňují, co jim vnukají podněty jejich vlastní podstaty; tato činnost je přiměřeně uspokojuje. A význam má pouze to, co *oni sami* při tom všem prožívají. Jenom kdesi v koutku na poli tohoto božského konání je možné postřehnout cosi jako lidstvo. Je článkem božského konání.

Je tu však bytost, která od začátku zaměřila svůj pohled na lidstvo: Michael. Dalo by se říci, že člení božské činy tak, aby lidstvo mohlo ve svém kosmickém koutku obstát. A ráz této jeho činnosti je spřízněn s činností, která se v člověku později projevuje jakožto intelekt; jenomže se tehdy ještě uplatňuje jako síla proudící dálkami kosmu, která pořádá ideje a tím dává vznik skutečnosti. V této síle působí Michael. Jeho úřadem je správa kosmické inteligence. Chtěl by uskutečnit další pokrok ve své oblasti. A ten může spočívat jenom v tom, že to, co působí jakožto inteligence všemi dálkami kosmu, se později soustřeďuje v lidské individualitě. Co se tím uskutečňuje, je toto: Ve vesmírném vývoji nadchází čas, kdy kosmos už nežije ze své přítomné, nýbrž ze své minulé inteligence. A přítomná inteligence se ocitá ve vývojovém proudu lidstva.

Inteligenci, jež se takto vyvíjí v lidstvu, by Michael chtěl udržet v trvalé souvislosti s božskými duchovými bytostmi.

Toto úsilí se však setkává s odporem. Vývoj, jež bohové prožívají v linii od odloučení intelektuality od jejich kosmické činnosti až k jejímu začlenění do lidského ustrojení, tento vývoj se stal zjevnou skutečností ve světě. Pokud by se vyskytly bytosti, jimž by jejich vnímavost umožnila tyto skutečnosti vnímat, mohly by jich využít ve svůj prospěch. - A takové bytosti se ve světě vyskytují; jsou to bytosti ahrimanské. Svým založením jsou cele uzpůsobeny k tomu, aby všechnu inteligenci, která by se odloučila od bohů, vsály do sebe. Jsou uzpůsobeny, aby sjednocovaly veškerou intelektualitu se svou vlastní bytostí. Tak se z nich stávají největší, nejobsáhlejší a nejpronikavější inteligence v kosmu.

Michael si při pohledu do budoucna uvědomuje, jak se člověk, když bude postupovat stále více k osobnímu využívání inteligence, nutně setká s ahrimanskými bytostmi a jak jim potom může propadnout, na- váže-li s nimi spojení. - Proto Michael strhuje ahrimanské bytosti pod své nohy, sráží je ustavičně do oblasti hlubší, než je oblast, v níž probíhá vývoj člověka. Michael, u jeho nohou drak, srážený jím do

propasti: tak žije v lidském vědomí mohutný obraz oněch nadmyslových skutečností, které zde líčíme.

Vývoj je proud stálých proměn. Intelektualita, která byla nejprve cele v říši božského duchového působení, se od něho odpoutává do té míry, že se stává oduševňujícím živlem kosmu. Co předtím pouze vyzařovalo z bytosti bohů, to se nyní třpytí jako zjevení božské působnosti ze světa hvězd. Svět byl do té doby řízen přímo z *podstaty božských bytostí*, nyní je řízen *božským zjevením*, jež se stalo objektivní skutečností; za tímto zjevením procházejí božské bytosti dalším stupněm ve vývoji své vlastní podstaty.

Zase je Michael správcem kosmické inteligence, pokud tato proudí zjeveními kosmu v podobě ideového řádu.

Třetí fází vývoje je další odlučování kosmické inteligence od jejího původu. V hvězdných světech už nyní nevládne přítomný ideový řád v podobě božského zjevení; hvězdy obíhají a řadí se podle ideového řádu, jenž jim byl vštípen v minulosti. Michael ví, jak to, čeho byl správcem v kosmu, kosmická intelektualita, se ubírá stále více po cestě směrem k pozemskému lidstvu.

Michael však také ví, jak ustavičně vzrůstá nebezpečí, že lidstvo propadne ahrimanským mocnostem. Ví, že *pro sebe sama* bude mít Ahrimana stále pod nohama; ale zdali tomu tak bude i pro člověka?

Michael ví, jak dochází k největší zemské události. Z říše, jíž sloužil i sám Michael, sestupuje bytost Kristova do oblasti Země, aby tam byla přítomna, až inteligence bude plně k dispozici lidské individualitě. Neboť pak bude člověk cítit nejsilnější puzení, aby se odevzdával oné mocnosti, která se učinila beze zbytku, naprosto dokonale nositelkou intelektuality. Avšak Kristus bude přítomen; bude díky své velké oběti žít v téže sféře, v níž žije i Ahriman. Člověk bude mít možnost volit mezi Kristem a Ahrimánem. Ve vývoji lidstva bude mít svět možnost nacházet cestu Kristovu.

To je Michaelova kosmická zkušenost s tím, o co mu je uloženo v kosmu pečovat. Aby zůstal u předmětu svého správcovství, vydává se na cestu z kosmu k lidstvu. Ubírá se po této cestě od osmého století po Kristu, ale ke svému pozemskému úřadu, v nějž se proměnil jeho úřad kosmický, vlastně dospěl až v poslední třetině devatenáctého století.

Nutit nemůže Michael lidi k ničemu. Tento způsob nucení skončil přece právě tím, že inteligence přešla cele do dosahu lidské individuality. - Ale v nadmyslovém světě sousedícím bezprostředně se světem smyslovým může Michael - jako majestátní vzorové jednání, vybízející k následování - rozvíjet to, co je odhodlán rozvíjet. Michael se tu může ukázat se světelnou aurou, s gestem duchové bytosti, v němž se zjevuje všechen lesk a všechna nádhera někdejší božské inteligence. Může učinit zjevným, jak účinek této inteligence z minulosti je v přítomnosti stále ještě pravdivější, krásnější a ctnostnější než všechno, co je přímo obsaženo v přítomné inteligenci a co proudí v šalebném, svůdném lesku z bytosti Ahrimánovy. Může dát jasně najevo, že *pro něho* bude Ahrimán vždycky onen nižší duch pod jeho nohama.

Ti, kdo jsou schopni zřít nadmyslový svět sousedící přímo se světem viditelným, vnímají Michaela s jeho družinou tak, jak to je tady vylíčeno, v jejich úsilí uskutečnit to, co by chtěli pro lidi vykonat. Takoví lidé vidí, jak by člověk měl být odveden ve sféře Ahrimánově ve svobodě od Ahrimána ke Kristu. Podaří-li se takovými lidem otevřít svým jasnozřením i srdce a smýšlení jiných lidí, aby se utvořil kruh lidí

vědoucích, jak teď mezi lidmi žije Michael, pak lidstvo začne slavit svátky Michaelovy s pravým obsahem; duše při nich dají v sobě ožít Michaelově síle. Michael pak bude působit mezi lidmi jako reálná mocnost. Člověk však bude *svobodný*, a přece bude putovat po své duchovní životní cestě kosmem ve vřelém společenství s Kristem.

Goetheanum, 19. října 1924